

Satyr obecný – *tragopan satyra*

Tento druh zatím není bezprostředně ohrožen vyhynutím, nicméně jeho populace se stále snižuje. Důvodem je nezákonný lov a odlesňování, které vede ke zmenšování jeho původních biotopů. V současnosti se jedná o druhého nejhojněji chovaného satyra v zajetí. Do naší republiky byl tento satyr dovezen začátkem 70. let minulého století a zároveň tady byl i první v Zoo Praha odchován. Tento druh satyra se vyskytuje ve středních a východních Himalájích, v Indii a Nepálu. Žije v listnatých, převážně dubových lesích, s hustým podrostem bambusů a rododendronů, ve výškách obvykle mezi 2000 až 4300 m. n. m. S příchodem zimy migruje do nižších poloh.

Kohout: délka okolo 70 cm
váha 1800–2100 g

Slípka: délka okolo 60 cm
váha 1100–1300 g

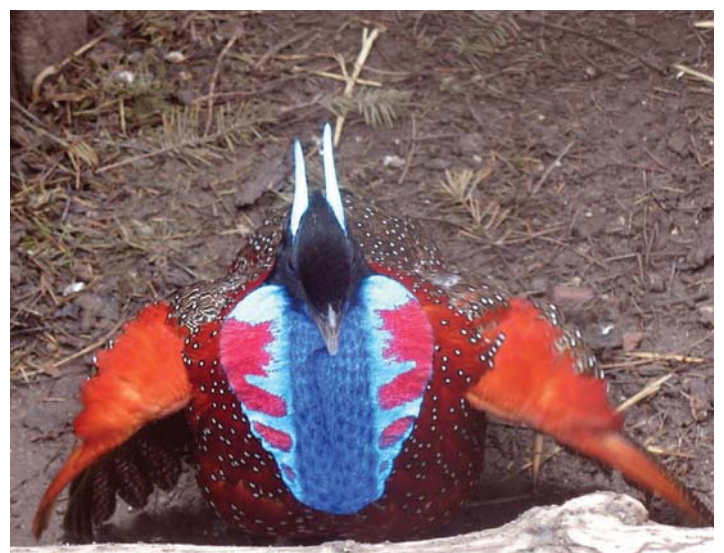
Kohout toho satyra, na rozdíl od ostatních, nemá holé tváře, ale hlava je celá černá a na lících pouze mírně prosvítá modrá kůže. Nicméně i líce musí být porostlé černými pírkami. Krk vrch zad a prsa jsou temně rudé, spodek zad a křídla jsou šedohnědočerná. Na hrudi, břichu a zádech jsou bílé skvrny, černě ohraničené, na spodku břicha jsou skvrny větší a ohraničené pouze částečně. Ocas je černohnědý, nohy vysoké a světle růžové. Pod krkem, stejně jako

u všech satyrů, je holá kůže, která se v toku mění na jakýsi bryndáček, který má barvu modrého a červeného ornamentu a během několika okamžiků se zase ztrácí. Na hlavě se zároveň vztyčí dva modré kožovité růžky.

Jelikož bohužel docházelo a ještě někdy dochází ke křížení se satyrem temminckovým, je nutné důsledně sledovat **znaky nečistokrevné populace**, která jsou u kohouta především tyto: modré lysé tváře, pod černou hlavou na krku oranžová a nebo výrazněji světlejší červeně, bílé skvrny na hrudi černě neohraničené. Pera v ocasu dospělého (3 roky) kohouta jsou kratší než 290 mm. Nohy nižší červené. Menší velikost neodpovídající výše uvedeným hodnotám.

Slípka satyra obecného je hnědočerná se světlými skvrnami na krku, hrudi a břichu trojúhelníkového tvaru žlutohnědé barvy. Barva kůže okolo oka je černá. Nohy jsou šedohnědé.

Pohlavní dospělost a plné zbarvení přichází u těchto ptáků až druhým rokem. Satyr obecný se zdržuje především v korunách stromů, kde nachází převážnou část své potravy, která je totožná jako u ostatních satyrů a tvoří jí listy stromů, pupeny a ovoce. Zároveň využívá opuštěná hnízda jiných ptáků v korunách stromů ke hnízdění. V dubnu do nich slípka snáší dvě až čtyři vejce, na kterých sedí 28 až 30 dnů.

Moje dvě chovné skupiny satyrů 1,1 a 1,2, které pochází z Nizozemí a jsou mezi sebou vzájemně nepříbuzné, chovám ve voliérách o rozměrech 2×5×1,7 m (š×d×v). Voliéry jsou z dřevěné konstrukce, v zadní části za tří stran opatřeny závětrím, které je v délce dvou metrů zastřešené. Boky a strop voliéry tvoří chovatelské poplastované pletivo s oky 20×20 mm. Dno vrstva štěpků, která zabraňuje přemokření půdy, což satyrům velmi vadí. Voliéry jsou osázeny borovicemi, rododendrony, pierisy a bambusem. Je v nich umístěno několik hřadovacích bidel a do země je zakopáno několik kúlů, na kterých satyrové rádi pobývají. Na hnízdění používám koše, které jsou připevněny ke stěně v kryté části voliér asi 130 cm nad zemí. Své satyry krmím kompletní krmnou směsí pro bažanty. A to jak podle chovného období, tak dle stáří ptáků. Chovné jedin-

ce v období začátek února až konec května směsí BŽN pro bažantí slepice ve snášce, po ostatní dobu krmím směsí BŽ3 pro klidové období. Vzhledem k tomu, že satyrové mají, jak jsem se již dříve zmínil, jinou potřebu a skladbu stravy než je běžné u ostatních bažantů, doplňuji tyto granule přes léto produkty ze své zahrady: smetanka, šťovík, jitrocel, jablka, jahody, rajčata, rybíz, josta, bezinky, vinná réva a listí ovocných stromů. V zimním období pak podávám jablka a strouhám zelí, čínské zelí, cibuli a mrkev. Od února podávám i naklíčený ječmen. Vylíhnutá kuřata, až do věku tří týdnů, krmím jemně granulovanou směsí pro kuřata BŽ1, po této době plynule přecházím na směs BŽ2, kterou krmím do věku čtyř až šesti měsíců stáří, potom opět plynule přecházím na BŽ3. Vylíhnutá kuřata, přestože se jedná v podstatě o plně vegetariánský druh bažanta, jsou první dva až tři týdny skoro výhradně hmyzožravá, proto v této době přidávám svlečené moučné červy a eventuelně mravenčí kukly. Asi od pěti až šesti týdnů začínám přidávat nakrájenou smetanku, jitrocel a salát. Pokud odchovává kuřata slípka, jsme bez starostí v opačném případě používám jako odchovnu papírovou krabici o velikosti asi 60×60 cm, do které umístím čtyř litrovou nebo pěti litrovou láhev od okurek, na jejíž dno dám asi deseti centimetrovou vrstvu písku. Do láhve pak umístím žárovku s příkonem 60/40/25 W, příkon snižuji se vzrůstajícím stářím kuřat. Pokud žárovka praskne, teplo, které je naakumulované v písku, udrží kuřata několik hodin při životě. Na dno krabice, jako podestýlku, používám buď jemně nakrájené seno nebo piliny. Krabici po každé várce kuřat spálím, a tak odpadá starost s desinfekcí odchovny. Pokud se podaří odchovat kuřata do stáří čtyř až pěti týdnů, již většinou nenastávají zásadní problémy s odchovem. Doufám, že tito krásní ptáci budou častěji než dosud, a hlavně v čistokrevné formě, ozdobou chovných zařízení našich chovatelů.

*text a foto: Miloslav Stehlík,
adsl_227052@nexta.cz, tel.: 723 442 917*